

Aan Minister van SZW

nota

Kabinetsreactie onderzoek knelpunten WW

TER BESLISSING

Directie

Datum

12 oktober 2023

Onze referentie

2023-

Opgesteld door

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)

1

Aanleiding

- De directie Werknemersregelingen (WR) is bezig met een beleidstraject dat erop gericht is om de WW zo goed als mogelijk te laten werken voor burgers, werkgevers en de uitvoering.
- Als eerste stap in dit traject is een kwalitatief verdiepend onderzoek (uitgevoerd door Onderzoeksbureau De Beleidsonderzoekers) naar ervaren knelpunten in de WW vanuit het perspectief van werknemers, werkgevers en UWV. Het plan van aanpak voor dit onderzoek is in februari 2022 gedeeld met de Kamer. Het onderzoek is eind 2022/begin 2023 uitgevoerd en het eindrapport is in juni 2023 door de onderzoekers opgeleverd.
- Parallel aan het knelpuntenonderzoek hebben medewerkers van SZW en UWV in het kader van praktijk gericht werken gesproken met circa 70 werkloze werknemers over hoe zij het verlies van hun baan hebben ervaren en tegen welke knelpunten rond de WW zij zijn aangelopen (het zogenaamde True talk traject).
- Bijgaand ontvangt u de conceptbrief waarmee u beide rapporten aanbiedt aan de Kamer.

Geadviseerd besluit

Bent u akkoord met de opgestelde conceptbrief en verzending van de brief aan de Tweede Kamer? (zie bijlage 1).

Kernpunten

- De Werkloosheidswet (WW) is complexe wetgeving geworden. Dit komt onder andere doordat er sinds de inwerkingtreding in 1987 meerdere wijzigingen in het WW-stelsel zijn doorgevoerd. Dit leidt tot knelpunten voor de werknemer die een uitkering aanvraagt, werkgevers en het UWV als uitvoeringsinstituut. Daarnaast is de arbeidsmarkt van nu aanzienlijk gewijzigd ten opzichte van de arbeidsmarkt ten tijde van de inwerkingtreding van de WW. Om die reden heeft het vorige kabinet in juli 2021 aangekondigd voldoende aanleiding te zien om de knelpunten die bij

het gebruik en de uitvoering van de WW worden ervaren, te onderzoeken.¹

- In het vervolg op de nota van 25 januari 2022 (ref 2022-) waarin we u hebben laten weten dat we dit onderzoek door een externe partij gingen laten uitvoeren, is inmiddels het onderzoeksrapport opgeleverd.
- UWV is nauw betrokken geweest bij dit traject. Samen hebben we deze opdracht in de markt gezet en beide zijn nauw betrokken geweest bij de uitvoering van dit onderzoek.
- Het hele traject heeft meer tijd in beslag genomen dan aanvankelijk aangekondigd. De offerteprocedure heeft langer geduurd doordat er prioriteit aan andere dossiers is gegeven destijds. Ook het verzamelen van de data bleek meer tijd te kosten. Na oplevering van de eerste resultaten zijn er nog verschillende afstemmingsrondes geweest om te komen tot een definitief rapport. Het schrijven van de kabinetsreactie heeft van de zomer stilgelegen en is na de zomer opgepakt.
- De beleidsreactie geeft eerst een samenvatting van de belangrijkste uitkomsten uit het knelpuntenonderzoek (kopje: overkoepelende bevindingen uit het knelpuntenonderzoek). Vervolgens geeft u een appreciatie van de conclusies uit het onderzoek (kopje: reactie op bevindingen uit het knelpuntenonderzoek).
- Het onderzoek richtte zich op knelpunten in het WW-proces vanuit het perspectief van de werknemer, werkgever en uitvoering. Dat heeft een lijst van knelpunten opgeleverd; goed om ons te blijven realiseren dat er veel goed gaat in de WW. Ook als je het afzet tegen andere werknemersregelingen.
- Uit het True Talk-rapport blijkt dat werkloos worden voor veel mensen een ingrijpende gebeurtenis is die vaak niet op zichzelf staat maar onderdeel is van andere levensgebeurtenissen met grote impact. Mensen hebben tijd nodig om het ontslag een plek te geven. Werkloos worden voelt voor veel mensen negatief; het tast hun eigenwaarde aan, roept gevoelens op van angst, schuld en schaamte en kan leiden tot financiële stress.
- Het knelpuntenonderzoek geeft aan dat voor de meeste werklozen de WW naar behoren werkt maar dat voor een deel van de WW-gerechtigden de WW te ingewikkeld is. Vooral voor mensen met een (tijdelijk) lager 'doenvermogen' en mensen met een kwetsbare arbeidspositie, kan de aanvraag van een WW-uitkering en het voldoen aan de uitkeringsverplichtingen ingewikkeld zijn. Het onderzoek laat tevens zien dat door complexe regelgeving het in de uitvoering regelmatig knelt. Veel van deze knelpunten zijn eerder gesignaleerd in de Knelpuntenbrieven van UWV. UWV lost een deel van de knelpunten die samenhangen met de complexiteit van wet- en regelgeving 'onder de motorkap' op, zonder dat uitkeringsgerechtigden daar last van hebben.
- Het oplossen van veel van de gesignaleerde knelpunten vraagt om aanpassing van de huidige wet- en regelgeving. Gezien de huidige demissionaire status van het kabinet laat u de invulling hiervan aan een volgend kabinet.

Datum
12 oktober 2023

Onze referentie
2023-

¹ Vindplaats: Stand van de Uitvoering sociale zekerheid d.d. 2 juli 2021, *Kamerstukken II 2020/2021*, 26448, nr. 652; Stand van de Uitvoering sociale zekerheid d.d. 16 december 2021, *Kamerstukken II 2021/2022*, 26448, nr. 666.

- U kondigt in de kabinetsreactie wel aan (in voorbereiding op het wetstraject) een nadere verkenning te starten naar beleidsopties voor gesignaleerde knelpunten en benoemt tevens dat de concrete invulling van oplossingsrichtingen aan het volgende kabinet is (kopje: het vervolg). U geeft daarnaast aan - daar waar mogelijk - het aanpakken van knelpunten te willen versnellen door samen met UWV te werken aan een aantal fast lane trajecten, voortvloeiend uit de Knelpuntenbrieven van UWV.
- Bij het uitwerken van de beleidsopties worden nadrukkelijk de perspectieven van verschillende stakeholders betrokken.

Datum
12 oktober 2023

Onze referentie
2023- [REDACTED]

Proces en planning

- We streven ernaar om de brief eind oktober naar de Kamer te sturen.
- De brief is afgestemd met UWV, sociale partners, AZ, Fin en intern met SV, AV, FEZ en WBJA en de taalbrigade.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kabinetsreactie onderzoek 'Waar knelt de WW?'	Verzenden aan TK	